

PATVIRTINTA

Valstybinės teismo psichiatrijos tarnybos prie Sveikatos apsaugos ministerijos 2023 m. gegužės 31 d. įsakymu Nr. 12P-21

VALSTYBINĖS TEISMO PSICHIATRIJOS TARNYBOS PRIE SVEIKATOS APSAUGOS MINISTERIJOS KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO TIKIMYBĖS NUSTATYMO IR JO ATLIKIMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Valstybinės teismo psichiatrijos tarnybos prie Sveikatos apsaugos ministerijos Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo ir jo atlikimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) reglamentuoja Valstybinėje teismo psichiatrijos tarnyboje prie Sveikatos apsaugos ministerijos (toliau - VTPT)) atliekamo korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo konkrečiose jos veiklos srityse tvarką, nustatant korupcijos rizikas ir (ar) rizikos veiksnių mažinimo ar pašalinimo priemonių nustatymo reikalavimus.

2. Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo tikslas – antikorupcinio požiūriu įvertinti VTPT veiklos sritį (-is), siekiant nustatyti korupcijos rizikas ir (ar) rizikos veiksnius, galinčius sudaryti prielaidas darbuotojams ar kitiems asmenims padaryti korupcinio pobūdžio teisės pažeidimus ir nustatyti priemones, skirtas nustatytoms korupcijos rizikoms ir (ar) rizikos veiksniams sumažinti ar pašalinti.

3. Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo uždaviniai:

3.1. nustatyti VTPT veiklos sritis, kuriuose egzistuoja korupcijos pasireiškimo tikimybė;

3.2. identifikuoti korupcijos rizikas ir (ar) rizikos veiksnius srityse, kuriuose egzistuoja korupcijos pasireiškimo tikimybė;

3.3. nustatyti korupcijos rizikos ir (ar) rizikos veiksnių mažinimo ar pašalinimo priemones.

4. Apraše vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Korupcijos prevencijos įstatyme ir kituose korupcijos prevencijos sritį reglamentuojančiuose teisės aktuose.

5. Aprašas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymu, Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo ir jo atlikimo rekomendacijomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus 2021 m. lapkričio 30 d. įsakymu Nr. 2-246 „Dėl Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo ir jo atlikimo tvarkos rekomendacijų patvirtinimo“, Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo ir jo atlikimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2022 m. balandžio 7 d. įsakymu Nr. V-721 „Dėl korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo ir jo atlikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ kitais teisės aktais ir Aprašu.

II SKYRIUS VEIKLOS SRIČIŲ, KURIOSE EGZISTUOJA KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO TIKIMYBĖ, NUSTATYMAS

6. VTPT, valdydama korupcijos riziką, savo nuožiūra gali atlikti korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą konkrečioje savo veiklos srityje. Sprendimą atlikti korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą VTPT priima VTPT direktorius. Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą VTPT atlieka atsakingas už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą VTPT darbuotojas, paskirtas juo direktoriaus įsakymu.

7. Jei sprendimą atlikti korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą VTPT priima Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija (toliau – Ministerija), tada korupcijos

pasireiškimo tikimybės nustatymą atlieka Ministerijos už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą atsakingas subjektas.

8. Priėmus sprendimą atlikti korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą, turi būti sudarytas arba atnaujintas, jei buvo sudarytas seniau negu metai iki sprendimo atlikti korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą priėmimo dienos VTPT veiklos sričių sąrašas. Veiklos sritimi laikytina VTPT atliekama procedūra teisės aktuose jai pavestoms funkcijoms atlikti.

9. VTPT priėmus sprendimą atlikti korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą VTPT:

9.1. atsakingas už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą VTPT darbuotojas, bendradarbiaudamas su VTPT struktūriniais padaliniais, identifikavęs VTPT veiklos sritis, kuriose egzistuoja korupcijos pasireiškimo tikimybė, sudaro arba atnaujina, jei buvo sudarytas seniau negu metai iki sprendimo atlikti korupcijos tikimybės nustatymą priėmimo dienos, jų sąrašą;

9.2. atsakingas už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą VTPT darbuotojas ne vėliau nei per 10 darbo dienų nuo veiklos sričių, kuriuose egzistuoja korupcijos pasireiškimo tikimybė, sąrašo sudarymo arba atnaujinimo dienos, teikia VTPT direktoriui pasiūlymus dėl konkrečios (-ių) VTPT veiklos srities (-ių), kuriuose egzistuoja korupcijos pasireiškimo tikimybė, vertinimo;

9.3. VTPT direktorius įpareigoja atsakingą už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą VTPT darbuotoją atlikti korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą VTPT.

10. VTPT vykdomos veiklos sritis priskiriama prie sričių, kuriuose egzistuoja korupcijos pasireiškimo tikimybė, jeigu ji atitinka vieną ar kelis iš šių vertinimo kriterijų:

10.1. padaryta korupcinio pobūdžio nusikalstama veika arba korupcinio pobūdžio teisės pažeidimas. Atitiktis šiam kriterijui nustatoma vertinant, ar per analizuojamąjį laikotarpį VTPT buvo užfiksuota Korupcijos prevencijos įstatymo 2 straipsnio 9-10 dalyse nurodytų korupcinio pobūdžio nusikalstamų veikų ar korupcinio pobūdžio teisės pažeidimų atvejų. Vertinama, kad veikla atitinka šį kriterijų, neatsižvelgiant į minėtų veikų tyrimo proceso (baudžiamosios bylos, administracinio nusižengimo bylos nagrinėjimo ar tarnybinio nusižengimo tyrimo) etapą;

10.2. kai kurių VTPT darbuotojų funkcijos, uždaviniai, darbo ir sprendimų priėmimo tvarka bei atsakomybė nėra išsamia reglamentuoti. Vertinama, kad veikla atitinka šį kriterijų, jei nustatoma, kad darbuotojų įgyvendinami uždaviniai, vykdomos funkcijos, darbo ir sprendimų priėmimo tvarka neapibrėžti (nepakankamai apibrėžti) VTPT priimtų teisės aktų dispozicijoje, yra įstatymų ir poįstatyminių teisės aktų kolizijų, platūs darbuotojų įgaliojimai priimti sprendimus savo nuožiūra, darbuotojų veiklos kontrolės tvarka, darbuotojų atsakomybė neapibrėžta (nepakankamai apibrėžta) teisės aktuose ir pan.;

10.3. veikla yra susijusi su leidimų, nuolaidų, lengvatų ir kitokių papildomų teisių suteikimu ar apribojimu. Vertinama, kad veikla atitinka šį kriterijų, nustatant, kad VTPT darbuotojams suteikti įgaliojimai išduoti leidimus, licencijas, suteikti nuolaidas, lengvatas ir kitokias papildomas teises ar atsisakyti jas išduoti arba sustabdyti, panaikinti jų galiojimą ar kitaip jas apriboti, taikyti teisės aktuose nustatytas kitas teisinio poveikio priemones, konstatuoti, nagrinėti teisės pažeidimus ir priimti sprendimus dėl teisinės atsakomybės priemonių taikymo;

10.4. anksčiau atlikus korupcijos rizikos analizę buvo nustatyta veiklos trūkumų. Veiklos atitiktis šiam kriterijui vertinama tik tuo atveju, jei STT teisės aktų nustatyta tvarka atliko korupcijos rizikos analizę VTPT ir pateikė išvadą dėl korupcijos rizikos analizės. Laikytina, kad veikla atitinka šį kriterijų, jei STT parengtoje išvadoje buvo pateiktos kritinės antikorpucinės pastabos, kurios apibrėžtos Korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarkos aprašo, patvirtinto STT direktoriaus 2021 m. lapkričio 9 d. įsakymu Nr. 2-229 „Dėl korupcijos rizikos analizės, atlikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, 19.1 papunktyje;

10.5. gauti skundai, pranešimai, pareiškimai dėl atliktų veiksmų ir (ar) priimtų sprendimų. Atitiktis šiam kriterijui nustatoma vertinant, ar per analizuojamąjį laikotarpį dėl VTPT veiklos srities (ar struktūrinio padalinio, susijusio su analizuojamos veiklos sritimi) veiklos užfiksuoti skundai, pranešimai, pareiškimai, dėl kurių nebuvo pradėti ikiteisminiai tyrimai, administracinė nusižengimo byla ar tarnybinis patikrinimas;

10.6. Valstybės kontrolė, Seimo kontrolieriai, kitos kontrolės ar priežiūros institucijos,

Ministerija ar jai pavaldi įstaiga atliktų vidaus patikrinimų metu nustatė veiklos pažeidimų atitinkamoje srityje;

10.7. atsižvelgiant į atliktų sociologinių tyrimų duomenis, žiniasklaidoje publikuotą informaciją apie VTPT veiklos sritį, jautrią korupcijos apraiškoms.

11. Nustačius, kad VTPT veiklos sritis (-ys) atitinka vieną ar kelis iš 10 punkte numatytų kriterijų, šiose srityse atliekamas korupcijos rizikos (-ų) ir (ar) rizikos veiksnių nustatymas (toliau – Nustatymas). Pirmenybė pasirenkant veiklos sritis detalesnei analizei teikiama veiklos sritims, atitinkančioms 10.1 papunktį. Jei tokių veiklos sričių nebuvo nustatyta, pasirenkama ta (-tos) veiklos (-ų) sritis (-ys), kuri (-ios) atitinka daugiausia 10 punkte nurodytų kriterijų.

12. STT, sveikatos apsaugos ministro, VTPT direktoriaus siūlymu Nustatymas gali būti atliekamas ir kitose veiklos srityse, kuriose nustatomi korupcijos rizikos veiksniai.

III SKYRIUS

KORUPCIJOS RIZIKOS IR (AR) RIZIKOS VEIKSNIŲ VEIKLOS SRITYSE, KURIOSE EGZISTUOJA KORUPCIJOS PASIREIŠKIMIO TIKIMYBĖ, NUSTATYMAS

13. Atliekant Nustatymą, analizuojamas ne senesnis kaip 2 pastarųjų metų laikotarpis.

14. Atliekant Nustatymą taikomi šie informacijos (duomenų) rinkimo metodai:

14.1. teisės aktų ir dokumentų turinio analizė;

14.2. interviu metodas (vertinant VTPT darbuotojams ar kitiems asmenims, galintiems suteikti Nustatymo atlikimui reikalingos informacijos, pateikti klausimai);

14.3. prieinamos informacijos stebėjimas ir analizavimas (informacija iš gautų skundų, pranešimų, pareiškimų, valstybės informacinės sistemos, interneto svetainės, informacija žiniasklaidoje ir pan.).

15. Nustatymas pradamas teisės aktų, reglamentuojančių veiklą analizuojamoje veiklos srityje, susipažinimu ir analize, kurios metu identifikuojamos teisinio reglamentavimo spragos, galimybė dviprasmiškai taikyti teisės aktų nuostatas, įvertinamas sprendimų priėmimo procedūros aiškumas, įvertinama teisės akto taikymo praktika, nustatyti korupcijos atvejai ir kurios teisės akto nuostatos sudaro sąlygas korupcijai. Taip pat papildomai analizuojami ir kiti dokumentai, susiję su analizuojama veiklos sritimi.

16. Atliekant Nustatymą, būtina išsamiai, objektyviai ir visapusiškai ištirti reikšmingus duomenis (priimtus vidaus teisės aktus, kitus dokumentus ir juose užfiksuotą informaciją, žodžiu pateiktą VTPT darbuotojų pateiktą informaciją ir pan.) ir atsakyti į Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo ir jo atlikimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2022 m. balandžio 7 d. įsakymu Nr. V-721 „Dėl korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo ir jo atlikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ 18 punkte išdėstytus klausimus tiek, kiek atsižvelgiant į atliekamo Nustatymo apimtį ir (ar) analizuojamos VTPT veiklos srities specifiką, jie aktualūs.

IV SKYRIUS

IŠVADOS DĖL KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO TIKIMYBĖS NUSTATYMO PARENGIMAS IR KORUPCIJOS RIZIKOS IR (AR) RIZIKOS VEIKSNIŲ MAŽINIMO AR PAŠALINIMO PRIEMONIŲ NUSTATYMAS

17. Atlikus korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą surašoma išvada, kurioje nurodoma:

17.1. asmuo atlikęs VTPT korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą;

17.2. analizuotas laikotarpis;

17.3. naudoti metodai ir atlikti veiksmai korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo metu;

17.4. analizuota (-os) veiklos sritis (-ys) ir jos (jų) aprašymas – bendrai aprašoma analizuojama (-os) sritis (-ys), išsamiai nurodoma kokius 10 punkte išvardintus kriterijus atitinka sritis (-ys) ar išvardinami kiti pagrindai, dėl kurių ji buvo analizuojama;

17.5. nustatytos korupcijos rizikos ir (ar) korupcijos rizikos veiksniai, juos pagrindžiantys duomenys ir (ar) informacija. Nustatytos korupcijos rizikos ir (ar) korupcijos rizikos veiksniai aprašomi išsamiai, aiškiai ir konkrečiai, nurodant priežastis, dėl kurių atsirado skirtumų tarp esamos (faktinės) situacijos ir siektinos situacijos. Aprašant korupcijos rizikos veiksnius, nurodomas teisės aktas, konkreti jo norma, kurios nėra laikomasi ar kurios reikalavimai yra pažeidžiami, glaustai apibūdinamas procedūros sprendimas ar veiksmas, aprašomos teisinio reglamentavimo spragos, kolizijos, per plačią darbuotojų diskreciją, vidaus kontrolės sistemos nepakankamą efektyvumą apibūdinančios ir (ar) parodančios faktinės aplinkybės. Pateikiama informacija, pagrindžianti, kodėl yra laikoma, kad egzistuoja nurodyti korupcijos rizikos veiksniai. Aprašymas turi motyvuotai atskleisti, kaip korupcijos rizikos veiksnys didina korupcijos riziką VTPT atitinkamoje veiklos srityje, ar šiuo metu taikomos kokios nors priemonės šiai rizikai valdyti (mažinti), kokie taikomų vidaus kontrolės ar korupcijos prevencijos priemonių įgyvendinimo trūkumai;

17.6. nustatytų korupcijos rizikų ir (ar) rizikos veiksnių sumažinimo ar pašalinimo priemonės. Nurodomos priemonės, kurias VTPT reikia įgyvendinti, kad būtų pašalintos korupcijos rizikos ir (ar) korupcijos rizikos veiksniai ar, kiek galima, sumažintas jų neigiamas poveikis. Priemonės nustatomos susiejant jas su nustatytais korupcijos rizikomis ir (ar) rizikos veiksniais;

17.7. kiti reikalingi pasiūlymai.

18. Išvados dėl korupcijos tikimybės nustatymo projektas, jei siūlomos priemonės korupcijos rizikoms ir (ar) rizikos veiksniams mažinti ar šalinti yra susijusios su teisės aktų pakeitimu, teikiamas VTPT struktūriniais padaliniais pagal kompetenciją.

19. Išvada dėl korupcijos tikimybės nustatymo surašoma ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo sprendimo dėl korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo atlikimo priėmimo dienos ir pateikiama sprendimą dėl korupcijos tikimybės atlikimo priėmusiam sveikatos apsaugos ministrui arba VTPT direktoriui ar jų įgaliotam asmeniui patvirtinti per 3 darbo dienas nuo jos surašymo.

V SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

20. Sprendimą dėl korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo priėmęs sveikatos apsaugos ministras ar VTPT direktorius ar jų įgaliotas asmuo, patvirtinęs išvadą dėl korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo, priima sprendimus dėl korupcijos rizikos ir jos veiksnių (jei jie nustatyti) pašalinimo ar mažinimo.

21. Išvada dėl korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo skelbiama VTPT interneto svetainėje.

22. VTPT direktorius ar jo įgaliotas asmuo, patvirtinęs išvadą dėl korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo, priėmęs sprendimus dėl korupcijos rizikos ir jos veiksnių (jeigu jie nustatyti) pašalinimo ar mažinimo ir apie tai paskelbęs VTPT interneto svetainėje, apie atliktus veiksmus informuoja Ministeriją.

23. VTPT direktorius ar jo įgaliotas asmuo ne vėliau kaip po vieno metų nuo Aprašo 20 punkte nurodytų sprendimų priėmimo VTPT interneto svetainėje paskelbia, kokie veiksmai buvo atlikti ir kokie rezultatai pasiekti mažinant korupcijos riziką ir (ar) šalinant jos veiksnius.

24. Išvada dėl korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo pateikiama STT ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo išvados patvirtinimo dienos.
